

ידישעם פאָלקסבלאָט

אונפארטייאישע אָרנאָן פֿיר פֿאָליטיק אונד יידישע אינטערעסען.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft, félévre 4 ft, negyedévre 2 ft.
פּרענומערציאָנספּרייז דעם בלאַטטעם:
 פֿיר קוואַרטאַלן
 נאַנצאַהרטיג 8 נולד, האַלבאַהרטיג 4 נולד, פֿערטעלאַהרטיג 2 נולד.
 פֿיר עטליכע מאָנאַטן
 נאַנצאַהרטיג 10 נולד, האַלבאַהרטיג 5 נולד, פֿערטעלאַהרטיג 2 נולד. 50 קֿר

פּרענומערציאָנספּרייז: ווי אַלע זענענען
 זינד זיכטען אָן
 דיאָ עדאַקציאָן דעם
 "יידישעם פֿאָלקסבלאָט"
 בודאַפּעסט, וואַרמאַקאָ.

Megjelenik hetenkint 3-szor: hétfőn, szerdán és pénteken.
 קרישטיגס דריימאַל וואָכענטליך: מאַנטאָג, מיטטוואַך אונד פֿרייטאָג.
 אַנצייגען אונד קאַנקורדע פֿאַן געמיידען ווערען ביליגסט בערעכענט.
 רעדאַקציאָן אונד עקספּעדיציאָן: בודאַפּעסט, וואַרמאַקאָ.
 בודאַפּעסט פֿרייטאָג ביה מדרשוך תרנ"ב.
 פּעלדוס שרעכט: DORNBUSCH MÓR.
 הערשענבער אונד רעדאַקטער: מִ ד אָ ר נ ב ו ט.

זענען וויאזוי נאָכס דער גענומענער צווישען אָס
 טערייכ-אונטאָן אונד רובלאַנד אויב אונד דאָס
 זענען ביינען מאַכטע פֿערשידענע איינאָדער
 פֿינדליכע אינטערעסען אים אָרענט צו פֿערטער-
 טען האַבען. — ביאָ אונס אין אָסערייכ-אונטאָן
 זעהט מאָן אָן דעם בעיבע דעם רוסישען טראַג-
 פֿאָלגערס קיינען אָס פֿאַן בעזאָרער פֿאָליטישער
 בעדייטונג. דיאָ בעזערווענגען צווישען דען אָפֿען
 פֿאַן ווען אונד פֿעטערסבורג מאַנען זיך ווירד זענען
 בעזיך, אונד בעזאָרערס ווירד דיאָ הערליכע נאָס-
 פֿיינדשאַפֿט דיאָ דער רוסישע קאָנפֿרונץ אָן דער
 אָסערייכישען רעזידענץ געפֿונדען האָט, איינגער-
 בעשטאַלעטע האַבען, אַלס זי אַ ביזער אַרען; אַבער
 דיאָ פֿאָליטיק דער ביינען שטאַמען ווירד דאָוויך
 זיכערליך קיינע אַנדערע ערפֿאָרען, מאָן אויב ביאָ
 אויס נישטען גענוג, אויס דאָס איינזעהען צו קאָנ-
 נען, וואַרענד דיאָ הערדען פֿאַרנאָוען שרעק-
 געשפּענטע אַם הערליכע מאַנע צו זעהען גלייבען,
 אָן געהט עס יעדעס אייפֿערדיגטען; ער אַז ער
 באלד ביז צור שוואַרייטיאָ פֿעלעכט, אַבער
 בעגענוץ לייבט קאַמט ער אָן דיאָ לאַנג דען געגען-
 שטאַנד זיינער ליעבע אַרף דאָס שטאַליכטע צו
 פֿערדאַכטען.

עסע אָן אונטאָן וואַרען אַז זענען דער קאַל-
 וויגער אַבער דיאָ קאַמפֿאָלישע קורכע, איינע
 שטאַטליכע מאַטריקע-פֿירונג קאַנטע דער
 פּאַסט נישט פֿערווינדען אַבער געבען זענען
 ווירדע דיאָ נישטליכע מאַטריקעפֿירונג פֿאַרשטע-
 שטענען, וויאָ דיאָ נישטליכע קענען געריכטע דער
 מישפּע, וועלכע אַללין אַבער דיאָ עסע-שליעסונג
 דער קאַמפֿאָליקע צו ענטשטוינדע האַבען ווערען, דיאָ
 אורשטילע דיעזער בישפֿאָליכע געריכטע קאַנן דער
 אונטאָרישע שטאַט נישט אַנטאַסטען; אָללע דיעס
 אַבער פֿערוכט ווערען דאָן ווירדען אַלע יענע
 קאַמפֿאָליקע, וועלכע פֿאַן איינעם אַזענע געזעצע
 געבורך מאַכען, אויס דער געמיישטשט דער קריכע
 אויס געזע אַלסען ווערען, עס ווירדע אַלאָ
 אַרף קאַמפֿע צווישען שטאַט אונד
 קריכע הערשענשוואַרען ווערען, דעססען פֿאָל-
 גע אַנבערעכענבאַר זינד.
 — II. דיאָ מיליאָ-פֿאַלאַנג און ווישלאַנד. —
 פֿערשידענע, נישט בעען ערפֿייליכע נאָס-
 ריכטען קאַמטען אויס בערלין וועלכע דאָרף
 גינדישען, דאָס דיאָ רעזידענץ פֿיר דיאָ וויכט-
 טאַנע איינען שווערען קאַמפֿע אַר דיאָ מיליאָ-
 פֿאַלאַנגע צו בעשטעהען האַבען ווירד, פֿאַן איינער
 זיינע ווירד זאָנאָר דיעזערס דאָרף הונגערוועגן, דאָס
 עס לייבט צו איינער אַזוי פֿאַר אַזונג דעם די-
 טשען רייכטמאָ אַנעס קאַמטען קאַנטע, פֿירט
 ביסט אַרף וואָר עס דער אַרע געמישער אייפֿע-
 רענט האָט, וואַרענד זיינעס הערענעס אַזוי
 ער פֿאַן יאָר צו יאָר מיט ריקקטשאַווער שטרע-
 נע פֿיר דיאָ ערדאָרונג דעם מיליאָ-שטאַנדעס אוי-
 געטרעטען, זייטעס ער יעדאָך נישט מערד אַס רר-
 דער אַזוי, פֿערדינט ער שפֿאַראַמפֿירט, דיאָ רעני-
 רונגע-גענגער האַבען זיך די זעם פֿאַכטאַנדישען
 אורשטילע, ביכטאָרען בעמאַכטע אונד פֿאַלאַנג
 דאָרף קאַפֿאַל, וואַרענד ווירד דיאָ רעניערונג
 נאָכגעבט מיטען, זיי ערלאָרט שאָן יעצטע ווירד
 געבען צו וואַלען; גלייכצייטיג אַבער ווייזט דיאָ
 פֿערנאָוואָרטונג פֿיר איינע דאָוויך לייכט ענט-
 שטענען קאַנטענער, געבטע קריזען, פֿאַן זיך, —
 קאָוער וויליהעלם ווירד דיעסמאַל פֿערזאָגליך
 נישט איינער שטאַנען זיך דען רייכטמאַנע ערפֿאַס-
 גען, ער ווירד דיאָ אונטערישען דעם מיליאָ-פֿאַל-
 לאַנג אונד דען ערנסט דער זומאַנאָן בעמאַנען.
 — III. אונטאָרישע פֿאַרנאָס.

פֿעריינען הערען אַבאַנגעגען דיערן פֿראַג-
 פֿערייאָן אַס 15. נאָוועמבער צו ענדע גענווערען אַס
 ערשטע הערענען ערנכט, דאָס קיינע אונטערבענגען אַן
 דער צונוינאָר דעם בלאַטטעס אַן אַרעס אַרעסעס איינשטע-
 וויר מאַכען דיאָ געהערשען הערען אַבאַנגעגען, דע-
 רען פֿאַרנאָענציאָן צו ענדע אַזוי וואָויל דיאָ ביאָ
 איינערטענדען פֿראַגמערטאַנען דאָרף אייפֿע-
 זאַם, דאָס דיאָ ביאָ דער איינזעהען דיאָ אַס פֿאַרנאָ-
 אַדוויקע ערשענען האַבאַנגעגענע ערעזאָלונג
 איינשטאַקאַרע אונד יודען, אונד דען אַפּאַנע דער
 ביינען ליפּענע ערעזאָלונגען פֿאַן אונס בעזאַפֿע-
 נען קאַנען, אַרף פֿעלאַנגען ווערען דיעזען קאַמטע
 יעדעס ביאָ איינזעהען דער פֿראַגמערציאָן זאָפֿאַרט
 צונועשקט.

פֿאָליטישע אַבערזיכט.

I. דאָס נייע אונטאָרישע מיניסטעריעם.

נאָכדעם דאָס נייע מיניסטעריעם — וויאָ וויר
 שאָן אַרף פֿאַרינער נוממער געזענען — גינמערד
 פֿירט אונד פֿערטען אויב, האָט זיך מיניסטער-פֿראַג-
 זענען וועקערעלע נאָך ווען בעגעבען אַס זיינע
 מאַיעסטאַט דיאָ נייע מיניסטער-ליסטע צור גע-
 געמוינטען צו אונטערבענגען, היינט טרעפֿען אַרף
 דיאָ אויבערען נייען מיניסטער, אַן ווען אַרף מיני-
 ווערען וועקערעלע וועקערעלע אַלס נייע מיני-
 טער-פֿאַרזיכענען וויאָ אויב דיאָ נייען מיניסטער פֿראַג-
 דרוינג ביאָ אונד קאַרל היעקל נישט אַס אַרד
 ליסטען, דיאָ אַלסען מיניסטען בערעכען דעם איינעם
 צו טוהן, דיאָ זי אַן שאָן צור צייט אַרעס אַמט-אַ-
 טרעטעסן בעזאַווינט וואַרען וואַרען.

אינזענען ווערען פֿאַן קורבליכער זייטע
 אַלע העבעל אַן בערענענע געזענען, אַס אַרף
 דאָס נייע מיניסטעריעם איינע פֿערציאָן איינזענען
 דאָס עס אַן זיינעס פֿאַרנאָממען נישט די צווייל-
 עסע אַרעס אַבער ווענען ווענען בלאַטטע ווירד
 פֿאַלגענעם מיטגעטהיילט; פֿירט-פֿרימאַס וואָ-
 ס אַרף אַרעס אַס נאָמען אַללע פֿאַרשטעלונג ביי קאָ-
 גינג אונד דיאָ ריינגלייכע פֿאַרשטעלונג אַס אַרעס
 מאַכט, אַבאַל דיאָ פֿאַרנאָממען דעם נייען אונטאָ-
 רישען מיניסטעריעם זענען אַרען אַן דער אַמט-טע-
 רעווע וועקערעלע פֿאַן דער צווייל-עסע דער רעדע
 אויב, ווירד אַלסען מיט דען אונטערשטימען אַללע
 קורבליכען ווירדענטאַנער פֿערזעהענע איינזענע
 אַן דיאָ פֿאַרניענע פֿאַרנאָמען, אַן וועלכער גענען
 יעדעס פֿאַרניענע פֿאַרנאָמען ווירד.

איינע עס אַס פֿאַרנאָמען פֿאַרנאָמען פֿער-
 זאָליכקייט האָט זיך פֿאַלגענענאַמען געמישערע;
 דער אַפּאַמפֿאָלישע קאַנען פֿאַן אונטאָן האָט קורב-
 ליכע ערעכט אַבער אַרען ענטשפּרעכענע קורבליכע
 פֿאַליכטען, וועלכע אַרף קיינע רעניערונג אונד אַרף
 קיין פֿאַרלאַנגען איינערטאַנען ווערען קאַנען;
 אַנאָס ערלאָשען דיאָ רעכטע, אַרף שטאַטען;
 אָבער הויפט, וועלכע דיאָ דער ערעכטע דער קריכע
 פֿיינזיכט, קאַנטע נישט מערד אַרף דען מיטעל
 אַפּאַמפֿאָלישע מאַיעסטאַט אַנשפּרוד מאַכען, דיאָ
 פֿערזאָלמאַנע איינערטונג דער אַללגעמיינע צווייל-

טאַנעס-נייאַנקייטען.

(זיינע מאַיעסטאַט דער קאַנען)
 ווירד — וויאָ מאָן אַרף ווען מעלדעט — וואַרענד
 דער אַנוועזענדישע דער קאַנען-קאַנען ערעזאָלונג
 אַן אַרף בעגענאַללע דאָוועלכט צו קרעצען
 אייפֿענע-אַלע איינערטעפֿען אונד דאָס האָרט ער-
 בויעט פֿאַרשען דער האָרען פֿיראָ צום ערשטען מאל
 בעזאָכטען.
 (פֿיר דיאָ אַנבערנאַנטען פֿאַן אָס-
 לאַנג) דערען איינערטעפֿען פֿאַלגען צושטאַנד וויר גי-
 לדיך שילדערטען, זינד, וויאָ אונס הערד סימאָן פֿירט
 מיטגעהיילט ביים דאָרשטען הילפֿע-קאַמטע מיט בע-
 רונטען אַרף דאָס יוד פֿאַלקסבלאָט פֿאַלגענע-
 שפּענען איינערטעפֿען; פֿאַן דערן אָבער-ראַבני-
 גער דושינסקי אַן נאָמעס ווי (אָוואַנער קאָ-
 מיטאַט) פֿל 610. וועלכע זענען הערדווינדער הערד
 אָבער-ראַבני בעזאָכטען ביאָ אַרעס פֿערדען ביהות מער
 אַרף הויזע דעם הערדן סאַמעל הערדן אַן ברעזא
 געזאָמעלטע דאָס; פֿערינע פֿאַן הערדן "ב'
 גינג צעלער נעסעטעלי (זעמפֿענער קאַמ-
 טאַט) פֿל 660. וועלכע דערזעלבע אַלס מוהל אַס
 הויזע דעם ר' שמואל ווייס אַן אָננאָ אַרף
 אַרענענע דעם הורוין הוועלכע מוהל ווייס אַס
 אויס לייכטע אַבאַלעטע זאַמפֿעלישע, דאָוועלכט
 וואַרענד אַרעס ביהות המוין; צו גענענע דער אַסאַ-
 גער אַרעס, דער ערשטערע זענען מצוה וואָ
 גינד כח' שרנא אַרלער, — ער פֿירט אונס אַרף
 אַזווערע אַרענענע ביאָ אַן ערענענענענע מאַס-
 גערן אַבאַלאַנג פֿינדעט, אונד נאָך מערד וואַרען עס
 אויס פֿיינען ווענען זענען ערעזאָלונגען אַרף
 קייט-ווייזען דיאָ שולדאָ פֿעראַנאָליקטען אַן
 רעכט פֿעלען אַרשען נאָכענאַמען ווערען ווירדע

קאָלירעס פּאָן — גולד — קרי — בויז — גולד — קרי.
 קאָלירע פּאָן 7 גולד 50 קרי ביז 6 קרי 65 קרי.
 פּרייה-יאָהרס-ווייצען: 7 גולד 50 קרי ביז
 7 גולד 61 קרי.
 הערבוס-ווייצען: 7 גולד 60 קרי ביז 7 גולד
 62 קרי.
 קוקורוסין פּער פּאָר-ווייז: 4 גולד 85 קרי ביז 4
 גולד 86 קרי.
 פּרייה-יאָהרס-האַפּער: 5 גולד 50 קרי ביז 5
 גולד 52 קרי.
 קלע-וואַסער: 4 גולד 50 קרי ביז 4
 גולד 46 קרי.

לעקוואַר: פּלאַנטיש 56 20.25 ביז 20 גולדען
 50 קרי: מעדיש 20 56 — קרי ביז 20 גולד 50 קרי.
 רעפּס: 56 5.25 ביז 5.50.

אָנני: נעלבער געלישערטער 56 36 ביז 38.
 וואַכס: האַנעווער 56 140 ביז 141.
 ריבאָל 56 — 31. — ביז — 32.
 שפּיריטוס: האַל 56 14.25 ביז 14.75.
 שפּיריטוס פּער עס טע פּער: 56 17.75 ביז 18.25.
 שפּיריטוס פּער עס טע פּער: 56 51.75 ביז — 52.

ווינער שלאַכטפּיעה-אַדראַם פּאָם 14 נאָוועמבער.
 דער אױספּיינג בעשונד 4478 שטוק אונד צוואַר:
 2708 אונדארישער 355 נאליאזיער אונד 1414 דױטשישער
 האַפּט אונדארישער 843 שטוק בױדלפּיעה. אַפּאָלע דעם
 נאָסטערן אױספּיערעכעס, וואָסן פּריצע פּליאַ. מאָן בע-
 צאַלשט: אונדארישע אַכטען צו 56 — 54 ביז 56 — 66.
 נאליאזיע צו 56 — 53. ביז 56 — 61. רױשע צו 56
 — 55. ביז 56 — 67.50. (אַללעס פּער 100 קלאַדאַס).

שפּעציאַליסט אין באַנדאַשען
 נױעס פאַטענטרױטעס

קעלעטי-ברוכבאַנד!

דױעס נאָך דער יונגען ווױס-
 טענשאַפּטליכען פּאַשוונען אונד
 ווייזונען אַרצטליכער טע-
 ציאַליסטן קאַטשוראַישע
 ברוכבאַנד רומשט ניכט איכט
 קױנען לאַסטנען דרוק אונד
 בױזשט אַפּאָלע ווער אױ-
 טעכט צוּקען געטשענענען
 העיליכאַריקייט אַללע מאַנגעל
 דער בױהעיען באַדאַשען. דאַ-
 וועלכט וויר אַדן ענדשענ-
 טען פאַ-אױסאַרױטען אַלס
 דאַם טעכטע פּאַללעכענע-
 טעטע עפּפּאַלען אונד ער-
 זױך אין פּאַלע דעסען אױך אױס
 אױסלאַנד דער נאָסטען בע-
 לעכטש אונד פּערטרייטונג.
 טענוואַרעלל! נױעסען!
 קעלעטיס עלאַסטישע
 (נױמי) ברוכבאַנדער
 מיט געוילבאַרע פּעלאַטען
 הרשעלעיענעס ווױס-שטענער
 אונד ובערווייטענע פּריצע:

אױנױטויט פּלי 6, דאַספּעלעזשן פּלי 12.
 פּענער ווערען אין מױנע פּאַבריק צעױעט: סטענעווער
 לױב-בינדער, עלאַסטישע קאַספּאַדער-שטרימפּעס, געאַרע-
 האַלער, אַרשפּאַרישע קונט-ווער, קונטפאַרנע, סטעס-
 פּיסע אונד קונט-שענען.

נױמי! אַללױנע פּערטעשונ אױך פּאַסטישע אונד אונאַן
 דער בעױשענרעכטן פּאַרױער נוממאַרע-אונד שפּעציאַל-
 טאַטע פּאַבריק: F. Bergeruet and fils. נאַרױטשע טעטע פאַ-
 רױער נומט-און שפּאַלנען פּאַן פּלי 6-2 פּער בױזשען אױ-
 אַרױטאַטע, אַללע וואָרשען שטרימען אױ בױזשען אױ-
 שטרימען צו אױנעל פּאַבריקסױען.

בעשעלונען פּעפּעקטש פּאַסטיש פּאַסטיש אונד דױקטענטעס
 פּאַסטישע פּאַסטישע פּאַסטישע פּאַסטישע פּאַסטישע פּאַסטישע

J. KELETI,

קאָל קאַטשוראַישע אונד קאַטשוראַישע אונד קאַטשוראַישע אונד קאַטשוראַישע
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17
 (Serviten-Palais)

אױלױטשױטע פּױקױטעס נראַטס אונד פּאַנאַק בױא א-
 נאַבע דעם ארטיקעלס.

קוקורוסין פּאָן 4 גולד 70 קרי ביז 4 גולד 75 קרי.

שמרעכט בין, מיך קורן צו פאסטען, זא האבע אין
 צום ביישפיעל פאן דער נייטלייכען אינגעל-דרשה
 צו וועבן נעשורעכען. דיעס דיענען דען נעדרטען
 העררען אין מונג-קערעטעש צור גענוטהוואונג.
 נעשטשט אריף דא ווארטע אונדער ווי-
 זען: המתחיל אומר לו נמר, הענע אף דא צו-
 פערזיכט, דאס זא נעדרטער הער רעדאקטער.
 דיעזען ציילען דער אפגעטויליקען איבערנעבען
 ווערען, וואָס און זענען פערבינדלך מאכען
 אירען ערנעכטען דיענער
 מנחם עהרמאנן.

ליטערארישער בעריכט.
 — המגיד החדיש. —

עס ורפטען וואָל דען געשאַטצען לעזערן
 דעם ייִד פּאָלקסבלאַטס בעקאַנט זײַן, דאַם דאָס
 פּױהער אין לױק (נאַכט-פּרױטע) אונד לעטצטן
 און בערלין געשטאַנדען העבראַישע וואָכענ-
 שרױטס "המגיד", אַ וויל דיעזעס יאָהרעס צו-
 ערשױנען אױספּאַרשטען. דאָס אַרױטע דאַפּן לענט
 אױספאַך אַרױן, דאַם דאָס העבראַישע שפּראַכע לױ-
 דער אױטענער מערער פּערנאַלליכע אונד פּערנעם-
 טען ווירד. 36 יאָהרע ווױנדן ערשױנען דיעזען צױט-
 שרױטס בערגרױטע פּאַן ראַכניכער אַל זיל בער-
 מאַן אין לױק, צירקאַ 30 יאָהרע רעױטער
 לעטצטערער דיעזעס בלאַטט. און זײַנעס אַבערען
 אױבערזױנג דאָס רעדאַקטען און דאָס האַנדע דעם בע-
 קאַנטען שרױטשטעללערס דוד נאַרדאַן, דער
 נאָך צו לעבצױנען דעם בערגרױטערס פּערנאַל-
 צום וואָלדען ערעלעכען און שטאַנדער בױט-אַר-
 בױטער פּעלעס געוויקט האַטעט. אַלס אױך נאָר-
 דאַן שטאַרב אױבערזױנג "המגיד" און דעסען ער-
 זױט זאַן און דען לעטצטען הערױסגעבער, ערױן
 ש פּו כּס. דער דיעזע העבראַישע צױטונג אַנדערס-
 האַלב יאָהרע און בערלין רעױטשען ביז אױר ער-
 שױנען און, יויל דיעזעס יאָהרעס אונטערבראַכען
 וואַרדען.

נון אױס עס העררן פּו כּס. און וועלכעס דאָס
 לעבע צור פּאַרדערונג דער העבראַישען ליטעראַטור
 זײַן אױבערזױנג רענט נאָך דערפּאַרע מױדע לעבונגען.
 דאַם בלאַטט אונטער דעם טיטעל "המגיד החדש"
 אין קראקא וויעדער ערשױנען צו לאַסטען, דאָס
 רעסעטע אונט פּאַרלענענדע נומער אױס נומ אױס-
 געשטאַטעט. בענטשען רױכען אױסלאַט אונד צױט-
 נומ זײַן וואָרעל ווױך געשקױטעט צוואַמגעשטעל-
 לונג, אַלס אױך ווױך דיעזענערהױט דער שפּראַכע
 אױס.

מאָנע יעדער קעננער, פּרױנד אונד פּערערער
 דער העבראַישען שפּראַכע אונד ליטעראַטור זײַן
 דיעזען צױטשרױט צום אַללױזאַבענטליכען נאַכט
 פּערשאַפּען דער אױס אונטערדאַלטונג אונד בע-
 לעהונג אין רױכעלעכע טאַטע ביעטען ווירד.

דער פּראַנטיטאַרזאַג-בערמאַן פּאַן פּלי 1.50
 פּער קוואַרטאַל אױס צו רױכטען און דאָס

Redaction des "Hanagid Hechadasch" in
 Krakau (Galizien).

ש-א-א-י-ה-ל-י-כ-ב-מ-ר-ח-ט-ו-י-ג-נ-ע-ר.
 חױם טרשן הכהן נאָט דיע נער.

וואַרען בעריכט.

געטרייע-געשאַטש פּאַם 15 נאָוועמבער.
 דאַם אױטענע און ווייזען וואָר היטע נאַטש דאָס
 פּרױטס בערלינגער — עס וואַרדען 29,000 מערצענענער
 צו נאַכשטענענע פּרױטע קליינפּאַס:

מאַטשאַקע	פּעסעטער	פּרױט פּער 100 קלאַדאַס	טעריס	ווייסענבויז
7.20	7.30	7.25	7.35	7.90
7.25	7.45	7.30	7.50	7.25
7.40	7.50	7.45	7.60	7.45
7.65	7.75	7.75	7.65	7.75
7.70	7.85	7.80	7.70	7.90
7.80	7.90	7.85	7.85	8.90
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—

פּאַן פּאַן 6 גולד 15 קרי ביז 6 גולד 40 קרי.
 ערסע פּאַסע פּאַן 5 גולד 05 קרי ביז 5 גולד
 80 קרי. בערנער פּאַן 5 גולד 50 קרי ביז 5 גולד — קרי
 ברייע פּאַן 6 גולד 30 קרי ביז 7 גולד 40 קרי.
 האַפּער פּאַן 5 גולד 40 קרי ביז 5 גולד 70 קרי.
 קוקורוסין פּאַן 4 גולד 70 קרי ביז 4 גולד 75 קרי.

זא וואָללען פּאַרט אױס דעם מױנטערס
 אונד באַקורעקטאָר ערעדען? אַך האַרע, מאָן האַט
 אַרױגען 24,000 גולדען יאָרענערהאַל טעבאַטען.
 וועקערלע ערוועדערטע: עקצעללענען אַך
 וואָר צעקען יאָהרע קאַנציעטעס בין וואָל אַרױט-
 סרעס קאַמטע אַבער נון זײט לאַנגער צױט ניכט
 פּאַרזאַרטס. מױנע צוקונפּט עקצעללענען. . .
 טיטאָ צאַן אױס דער שױבלאַדע זײַנעס שױב-
 טישעס אױן שױפּטשטוק הערפּאַר וועלכעס אַן
 פּאַן אױנענע מונאַטש הער דאַרטער. עס ענט-
 דעלט דען פּאַרזאַל און זײַנע מאַטעסאַל אַלע-
 קאַמער וועקערלע צום שטאַטס-סעקרע-
 טאַר צו ערנענען.

וועקערלע נינג נאָך הױזע אונד שרױע און דאָס
 באַנק, דאַם ער דאָס הױקעקט-שטעללע ניכט אַנ-
 גערמטע קאַנען.

באַרד אַרױף וואַרדע אױס אַכנעאָרדנענע-
 הױזע דאַם באַרױטע אונטערברױטע וועלכעס
 וועקערלע מיט אױנער לאַנגען ווירקונגעפּאַלען
 רעדע בערגרױטעס. אַם 10 אַפריל 1889 לױע אױזן
 טיטאָ צום פּראַנציפּאַלער ערנענען אונד הױטע
 קום פּערטראַל אַיזער וואַרען אױס וועקערלע
 מױנטערפּאַרדנעט געוואָרען.

אױנענענרעט.

נעווען זײַן עשױף זײַן שױה תּרנין פּליש זאַל
 זעהר בערערער הער רעדאַקטער!
 בענענענענע אַרױף אַרױטע נאָטשן, למען
 האַטן און וועלכער זײַן דאָס באַרשאַד-מוזאַק-
 רעסעטערע געמױנטע נעקלאַנט פּהּלע אַב אַרױט
 אונד אױנענע און מױנעס בערליכע נעלענענלד דער
 אױטמאַללאַצאַן אונדערעס נױנעוואַהאַלען עררן
 בעצוקאַרפּאַנעסעס נױ פּהּלע אַך מױך פּער-אַ-
 לאַסט. הױטעס צו ערקלאַרען, דאַם אַרױטענאַנטע
 געמױנטע זײַן ניכט נור כױס אױנענע קאַרפּאַראַטע
 בעהאַללענע אַנדערען דאַם אַרױט דער אַרױט-אַנ-
 טהױל און דער אױספּהּרונג דער ראַכניכער-וואַל
 געבױרט. וואַרען אַך עס דעננאַן אונטערלױעס
 דיעזער געמױנטע און מױנעס בערליכע ערוואַהונג
 צו טרױן האַבען אױספּערטער הער רעדאַקטער!
 ענטשפּיערענע דעם פּלאַנאַרשטע למען האַטן
 נאָנן ריכטיג בעאַרטהױלע וואַפּיר אַך אַרױט אונ-
 גערױכע דאַנק שולדען. אױבױנעס ווערען מױך
 ליטען, דאָס מױך געוואַר עננען, דאַם צױנעס ניכט
 פּערזאַנע, דאַם אַך אױן מױבער קאַרעשפּאַרנען זײַן-
 וואַ און מױנעס אַפּענענליכען ווירקען אױטער בע-

אונטערוואַל — נור רעטעלעכע מיטלערער צעלאַט.
 באַרן קאַרעפּע פּוקטע צוואַטען, אַבער זײַע קאַלס-
 בלישקייט צוואַסענענענענע, ערוועדערט ער:
 פּיר רעטעלעך האַלשען, זאָ טישע אַך, זײַן נאַר קױנען צוואַג
 אַנצוואַרן מױן לעבער נאַך!

און פּערטעשען מױ דיעזע פּערטעלעכע שפּאַכען רױק
 דער נאַך, ווױטענע אױבער דען נליכטער קאַרעפּעס.
 ווען עס שפּיעט ווען, פּערטעשען, זאָ אױס עס

נאָנן אַבערלישט, דאַם אַך אױטען וואָלטען שפּעקטאַטע
 פּערזאַנע, און ווױסען, דאַם אַך אױטען ערענעש צו פּער-
 פּונע שפּעטע . . .

דאָך אַך ניכט אױס העלען!
 באַרן קאַרעפּע ערדאַב זײַן זײַנע זענען,
 נאָך! . . . דאָך אַך געלדן אױס דאָס עקלאַרונג
 טישען, וואַרען זײַן ניכט דאָס ערען נאָנען וואָללען,
 אַרױטען אַלס גענעטע אױטער צו שפּעטען?
 וויל טאָן זײַן מיט פּינלונגען אַרױטען טאַטע ניכט
 שלאַנט!

באַרן קאַרעפּע פּערטעלעכע זײַן דיעזען וואָרטען:
 זײַע אױטען שפּאַכען בלאַטען.
 מיט אױטען רױטען בענומענע ערדאַב ער זײַן אונד ערע
 דער נאַך עס זײַן פּערזענען קאַנען, בראַטע אױן האַר-
 טעל און ווערען הייס אַרױף זײַנער וואַנען,
 אױטענאַרע מױנטשקאַ וואָללען זײַן ווױטענע אַרױף
 זײַנע אױטענע שרױען: דאָס קאַרעפּע-פּאַרשע אױטענענע
 שפּאַכע זײַן אַרױף קאַרעפּע לױף, אַבער זײַן האַטען זײַן דער
 גענעוואַל אונד דאָס אױטען זײַנען דאָס שפּעטערען געוואָר-
 פּען.

(פּאַרשױטענע פּאַלעס)

דען ישוע מיט נאמען קיש-באב, פערשטארב פלאַטעלך פאַר איינען וואָסן און זייט מאַנאָטען דאוועלסט פאָנידען-דער שוועט וואו ווילט די משה ב לוי א עיה, מיט הונטער-לאסטן איינער הילפֿלאָזען ווישוע אונד פיער קליינער און-מיטרייען קינדער, דער פאָר דיעזעס מאַנעס איזט פיר דעססן פאָמיליע אומאָך ניערערשטעטערדער, אלס דא און איהם איהרען ערלעהרער, איהרע איינזעע שטימע פערלערען האט אונדען פערואונדעט איהר איהר נוד דא ניערעסע שטימע צו הייבן אים שאַנצע יעדן.

זא מאַשען דאָהער, נערהערער דער רעדאקטער, איינע מצוה נחלה, ווען דא און איהרעס נעש, בלאַטעס צו נעסען דיעזען מיטרייענען פאָמיליע איינע זאמלונג עראָסען אונד דא נעזאָסעטע וועסען און דא ארעסעס

Witwe Moritz Blau, Kis-Báb, pr. Galgócz

האַפּאָטאָנספּאַל

רוּפּ אַלעזר ראָזענפֿעלד, אביד דוק פיש ווילנא.

חידה *

פנים או אחר אם תקראני
זכר ונקבה בשמים תראני.
הן כל אחד במנהג
ותמצא את מספר השנה.
שמואל הכהן פאָללאַך רומא-אמאנטא.

* שנת ה'תשס"א ימי נחלה אשר ימים יום ה' תביל

דעמעהל

— צווייליג —

אין מייער ערסטען זעהסט איינע פארבע דא-דיא צווייטע רופט מאן דעם שוואַטער הי-פני צו.

דאס נאנטע איזט אין דייטשעס לאנד דעססען הויפטשטאָט עפענטאָך ענגאָנטא.

נכד ונחלה ושם ישאר חרות כספר דברי הימים לפני ה' ודי למי ד ושם בחומות ירושלים. לכבנו והנה תרדה רבה להרב האון הגדול הצדיק המפורסם מרן ר' ירושע ליב דסקין שליטיא (הוא הדין דבריסק) אשר לידו בא הכסף, ובזו ידירתו ואחריו ופקיד ועד מיוחד מרבנים ונבזלים עניי ישראל מפורסמים לתהלה ואנשי השם יקרוי ערך דקק ירושלים תי' והשתלדו בקינות הבתים במשם הארץ, במקום מיושב, מקומם על כל דבר קטן גדול לשם שמים יהי נגד ד' פעלים הטוב ויזכו כולם לחיות כי ד' יסד ציון ובה יסחו עניי עמה הוי להם לזכרון קודש לפני ד' לקר ובכבוד, לתהלה ולברכה, ואנחנו תפלה ויקו ד' מפורמים עליהם נועם ברכתה, ונבו וירען באורך ימים ויזכו לחיות בכבוד ד' עת ישוב שבת ציון קבין נדודי ישראל וינאל ירושלים ביא כעתיהנו הנשואים אליהם ברכתם ממרום הר ציון עיר קודש ישראל.

נאום שלום שמחה ביהוי חיים שלמה וציל. ירושע משה כהרב הגי מי צבי מרגליות, אשר ביד זאב מינבערנ. נאום חיים כהור שמואל וציל סאמועלאָוון, שלמה זאב אוירבאך, אלימלך ביר דוד צבי זל, ישראל מאיר הלוי, אהרן צבי לעווין, יוסף שיק ביר ישראל סגל מבושען, חיים ביר צבי אלע ר מלאמאז, שמואל במיה שניאור לוי זל מווישעפסק, ברוך ביר מאיר מרישועווע, חיים מרדכי ביר יעקב ירושע מטיהוו, ראובן מלאחישב

איינענערדעמ.

ביה פרישטאטל זיס ד' לשור תולדות תנין. נערהרער דער רעדאקטער! אלס אפאָנעס איהרעס נעש, בלאַטעס איהר הומע-נעס, וואָס פּהיליגעס הערין קעננען, דאס גערענע העלעס-רייט איזט, דאָרס וואָ הילעס דינענד נאָטא סהוט, ערליבע און מיט דאס בושעס אים אופאָרטע פאָלנערער ציילען; און איינעס צו מייענס ראבניאסע-נעקיערע נעקיערע-

דאנק-שרייבען

— אן זיינע עהרין דען הערין אָבערהאָבענער און פּרעסבויט. — דאס צור אונטערשטימטונג דער רוסישען וועגן דער און בראַפעס אונטערשטימטע אַיטוואָיאָקסע הילפֿס-קאָמיטע, און דעססען שפיטצע זיך דער עהר-ווירדנע הער אָבער-ראַבבינער פאָן פּרעסבורג בע-פּינדעט, האָט — וואו וויר זיינע צייטן בערעכעמען — דען בעשולעס געפאָסעט דא און דאָסזעלע איינ-לעס וואָונגענען שפּענדיג צו נענטלעך ווען און ערוואָן — דען בעשולעס אַרבעטן רוסישען וועגן און דער וויינע צו פּערוענדענען, דאס פיר דעוועלבען הייער ערבייט ווערדען; און וועלבען זא פרייע וואָונגנ ערדאָלען.

דייער בעשולעס וואַרדע און אונטערשטימט. אונד וואו נילקליך זיך דא דיער וואָונדלשאַט מטיילשאַפט שפּענדיגען שפּאַנצען, נעמט אים פאָלנענדעס דאנק-שרייבען הערפאָך, וועלכעס הערין אָבער-ראַבבינער שרייבער און פּרעסבורג דיעזער טאנע אים ערוואַלעס צונעקאָאָאָט אַזום: ביה כעזק ירושלים תיז, ד' תשרי תרנ"ו. לחיי עולם אמנו עב בני ישראל, נדיבו עמים הגאבורים הנעשים המבולסים בתורה ומצוה, אשר השתתפו בהמצוה הרבה ונשאם רוחם אותם להרים תרומתם לך לשם פלישת רוסיא בירושלים תיז, ובראשם יופיע היה הרב האון הגדול נשיא ישראל ומבארצי הצדיק המפורסם נוד וטהר, סויעה, כי כו כקשת מורודי שמחה בזנב שליטיא הנאבדיק פּרעסבורג יע"א.

אנחנו חיים, אשר ברוב חסי הניבים וקורים באנו לזרז בחבתים אשר נקנו מכסף נרתם, אנחנו זכנו בתורה חרות, חלב נישלם לכארא מהנדבים שחי ולחיה האון נשיא הדין; אשר בכל כחו התאמן להמצא יעור רישע לעם ממשך ומורט פלישת רוסיא, המתורפס בחצות ד' ודי שום לעולם וזכרם לך כל יומים ביה הקודש בירושלים תיז. — וחרות לך נכול לבשר להקדיש ביה, אשר בחבת הקודש נשפם הצעה, כי אהדות ושלות השקט בתוכנו, אין פרי וואן צווח בקרבנו, ושבע אים

שטימע, דעססאָ אונד שטערטער וואַרדע דער האָס דעם קאַנינס פאַרל-קענען איהן, ער ועלכטס האַטעט און אן צו זיינען שווענערדוואַנע אונד צו אַהען עררען ערהאַבען! פּרוּלך טראַט ער דיעס אין נאָני אנדערער אַבוכט, דאָ ער יעצטס אלס איינע פּאָללאָקאָמען פּערפּעהלעט ערקענ-נען מוסטעס.

שאל פּערפּיעל נון אויף און אנדערעס מיטשעל, אום דוד צו פּער-ניכטען, ער בעטפּראַך היימליך מיט זיינע פּערטרייטען, דוד אויף אַרבענד איינע נעוואַלזאָמע וויינע אומס לעבען צו ביינען, דא פּערטרייטען דעם קאַנינס וואַרען אַרבעט באלד איינפּערשטעטען בליקליכער וויינע האַטעט יעדאָך דער קאַנינס אויך זיינען וואָן י' ה' ג' און דען פּלאַן איינ-נעווייזט, דיעזער אַבער וואו, וואו וויר וויסען, מיט ליב אונד זעעלע זיי-נעם פּרייער דוד צונויפּהאַן, וועלכען ער נון ערצמציטיג וואַינעט.

אויסצוימט אונד אָנע העלל שפּראַך אַרבעט צו דען: 'מין פּאַטער מראַכטען דיר נאָך דעם לעבען; ער וויל דיר מאַדען, דא מוסטס דך פּערבינדען, און וויל אינצווישען מינעס פּאַטער צו נעמוסחע רעדען, זאָ דעטשע עס אויך, ונתן טראַט פאַר זיינע מאַנוליכען פּאַטער זין, און גענעלעכען מיט אללער קראַפט דער בערעזאָמקייט פּיר דוד ניכטני צו שטימען, 'ער האָט זיך דאָך ניכט אים גערינגעסען נענען דך פּערנאָנען ונתן, זיין מין אונד לאַסען האָט אים נענענשאַל שטעטס ווינען בייפּאַלל געפּונדען, ער שטעללעט זיך לעבען אין אונד שלונ דען פּליטשער בליט; וועלך טראַטע, מיט נאָטעס הילפֿע געלונגענע מראַטעננס-הראַט וואו, דאס פּיר אַיזרעל! דא אַרבעט דיעזער העלרע-אונד אונד האַטעטס זיינע פּרייע דראַן, וואַרעס וואָללט דא נון דוד אונשוואַליב אומברענגען וואַלען?"

עס געלאַנג ונתן, זיינען פּאַטער צו אַבעררעדען, וואָ דאָס דיעזער בייא נאָטט שוואַר, דאס דעם ניכט נעמוסחעס ווערען זאל, ונתן אי-בערבראכט דא פּראַך נאָרברוט; דעם פּרייער דוד אונד פּרייער דיע-וען צום קאַנינס, וואָ אללעס און בעסטער אַרדונג וואו, אלס וואַרע ניע-מאלס עמוסחע באַנעס נענען דוד בעאָנויכטיגט וואָרדען.

אַבער עס דויערטע ניכט לאַנגע אונד שאל פּערנאָס זיינען חילל-נען שוואַר, און זיינען בערעכענערט זענען וועלכען דוד אַבער דא פּליטשער דאַפּאַמטור, ערשטערטע דען קאַנינס גיערדינגע נענען און, זא דאס ער און איינעראַנדיג מיט זיינער קירעוועוואַפּע צו ערמאַרדען פּער וויכטע, דוד ענט-נינג דיעזעס אַטענטנאָט אונד בליכטעטע זיך נאָך און דעוועלבען נאָכט,

זען אוילע דעם שווענערדוואַנע דעם קאַנינס ערפּורכטספּאַל ענמען-נען אונד פּראַנע; זי אַרבעט וואָ נאָני אַללין, אָנע יעדע בענליטונג" דוד נעברויכטע זיא אויסרעדע, דאס דער קאַנינס איהם איינען דינענערען אויפּטראַ ערשטלעס האַבען דער נעדינס בליינען טיסעס, ער פּערלאַנגטע פּאַס פּרעסטער איינען מונד-פּאַרדעס אונד איינע וואַפּע, דא ער — וואו ער זאכע — פּלאַטעל זיך אויף דך, ווען מאַכען מוסטעס אונד און דער אוילע ניכטס מיט זיך נעקאָמען האַבען, דא דער פּרעסטער קון נעוואַלכעס, אונדערען הילינעס "שיא-בראָך" לחם הנשים האַטעט, נאב ער איהם דיעזעס.

"אונד האַטט דא דיער קיינע וואַפּע, איינע לאַנגע אָדער און שווערע" פּראַנע דוד.

"נור דאס שווערעט זיא פּליטשערס גליח, דען דא ערשלאַנען האַטט איהם דיער אים היליגשטומע אויפּבעוואַהרע" נאב דער פּרעסטער צור אַנטוואָרט, "ווען דא וויללעס, נישט עס איינע אנדערע וואַפּע האַבע און ניכט".

ניב עס הער, עס איזט קיינעס וואו דיעזעס" שפּראַך דוד, צו דיע-זער צייט בעפּאַנד זיך בייס פּרעסטער איהרמלך און בעאַמטער דעם קאַנינס שאל, דער ערדאָמטער ד' א' מ' דער דען נאָנען פּאַרנאנג בעאַמטעטע, מיט בראַך אונד וואַפּע פּערזעהן, פּליכטעטע זיך וויר ווישער, ער קאם נאך ג' דער הויפטשטאָט דער פּליטשער, צום קאַנינס אכי"ש, דא שפּראַכען זיא האַפֿס-בעאַמטער דעם קאַנינס אכיש; "זאס איזט יאָדוד, דער קאַנינס דעם לאַנדעס דעם מאן פּראַוואַקאָענד צורופּט; שאל האַט טרוענער, דוד אַבער צעהנטווענדעט געשלאַנען!"

אַלס זיך דוד ערקאַנטט זא, שטעללעט ער זיך וואַהנדיג, דאס וויכטע.

"יאָרד זעהט יא דאס עס אין וואַהנדיגנעך איהם" רישע דער קאַנינס דער פּליטשער; וואַרען בייננס איהר איהן מיר? האַבע און דען מאַנעלע אן פּערדוקטען? יעצטס זאל נאָך דער און מין הויז קאַמען? דוד פּליכטעטע זיך און איינע האַלען, נאָטע דער שטאָרט ע' ד' ל' מ, זיינע עלטערן, בירדער אונד פּערואַרדען, וועלכע פּאַן זיינעם גייסטען פּערשטעקק ערפּאַהרען האַבען, וויכטען און ראוועלכטס און, נאך איהם נאָך קאַמען נאָך אנדערע יינלונגע אונד מאַנענע יוינע; מיט איהרע שיקקוואל אַנצופּרעדיגע, בערלאַנגטע אונד קאַמפּלויסטינע לייטע; זיא שפּאַסען זיך ענן אן דוד אונד פּערטרייטען זיך זיינער פּיהרונג, דיעזער שאַרד מאַכטע צירקא פּערדויערט קאַפּעס אים, עס נאב אונטער

ווארען-בעריכט.

געמיינדע-נעשאלט פאם 17. נאוועמבער.

דאס אויסגעבאט אין וויצען וואו היינט מאכט דאס קיפלוסס נעכטיגער. — עס ווארדען 24,000 מעשעצגעמער צו נאכשטערדען מיינען סעקריטע:

טעג	רויזען				
	באשקאער	טויט	טויט	טויט	טויט
75	7.35	7.20	7.35	7.20	7.35
76	7.50	7.45	7.30	7.50	7.45
77	7.65	7.50	7.45	7.65	7.50
78	7.75	7.70	7.75	7.65	7.70
79	7.90	7.75	7.80	7.70	7.85
80	8.00	7.80	7.95	7.85	7.90
81	—	—	—	—	—

קאן פאן 6 נולד 15 קי ביז 6 נולד 40 קי.
 נערסע פאשטער פאן 5 נולד 05 קי ביז 6 נולד 30 קי, בענגער פאן 5 נולד 50 קי ביז 6 נולד 5 קי, בויער פאן 6 נולד 30 קי ביז 7 נולד 40 קי.
 האפער פאן 5 נולד 15 קי ביז 6 נולד 70 קי, קורוויט פאן 4 נולד 70 קי ביז 4 נולד 75 קי, קאלרעס פאן 4 נולד 70 קי ביז 4 נולד 75 קי, הירזע פאן 4 נולד 50 קי ביז 4 נולד 65 קי, פריה-יאהרס-וויצען: 7 נולד 46 קי ביז 7 נולד 47 קי.
 הערס-וויצען: 7 נולד 55 קי ביז 7 נולד 56 קי.
 קורוויט פער-פאר-ווי: 4 נולד 82 קי ביז 4 נולד 88 קי.
 פריה-יאהרס-האפער: 5 נולד 49 קי ביז 5 נולד 50 קי.
 קלע-פאר-פאסען: לוצערער אונגאריש נייא פאן 46 ביז 46.
 לעקוואר: סלאוואיש פאן 20.25 ביז 20 נולדען פאן 50 טעגיש פאן 56 — קי ביז 20 נולד 50 קי.
 רעפס פאן 5.25 ביז 5.50.
 האָניג: געלבער געלישערער פאן 36 ביז 38.
 וואכס: האָנערער פאן 140 ביז 141.
 ריבאָל פאן 31. — ביז 32.
 שפירטוס: ראָה פאן 14.25 ביז 14.75.
 שפירטוס-פערסס-העפע: פאן 16.25 ביז 16.75.
 שפירטוס ראפפנירט: פאן 51.75 ביז 52.

מען נור דאן אבערשטען ווערדען ווען גענויער זייטענע דער שטייערפליכטיגע פאר-טייען אָדער טהיולויזיע ווירד דעזע אונד טהיולויזיע ווירד דער געמיינדע זאמטליכע שטייער-געבטער אונד אבערשטען ווערדען.
 געלינגט דיעזע ניכט זא איז דאס לייכטיגע פערפאכטונג זאמטליכער שטייערנאטונגען אים ווענע דער לייכטיגע צו פערזוכען.
 און וואו לייכטיגע-קונדמאכונג איז איר-סער דער פלייש-אונד קוקער-פערצערונגס-שטייער אונד דער וויין-אונד ביער-געמאכענער שטייער און בראננאוויין-אונד סאק-שטייער און איר צויענעמער מיט דער געשימטען עקלארירען יעדאך, דאס ביים בראננאוויין דאס און דאס שטייער-אוינהעבונגסערעכט צו געלעבט אָפּפערט דעם אויף דאס אויסשליסליכע בערעכטונג בע-צוגליכען אָפּפערטע פאָרנעצאָגען ווירד אונד דאס דיא אויסשליסליכע שאַנקערעכטונג נור דאס דען אים נעזעמטע בעצייכענען פאללען אונד נור דאן און פאכט בענקען ווירד, ווען אויף דאס אוינהעבונגסערעכט קיין ענטשפערעכענעם אַנבאַט אוינלאנגט.

ערנובט איר לייכטיגען בעצוגליכע זאמטלי-כער שטייער-נאטונגען און נאכשטער רעזולטאט-זא ווירד אונפערזיימט צום אבשלוסע דער פערטראגע געשימטען.
 אים פאללע דער אבלאָונג איינצעלנער שטייער-נאטונגען ווירד דאס שטייער-פליכטיגע פאר-טייען (נאמליך דער פלייש-פערצערונגס-שטייער ווירד פליישווער, דער קוקער-פערצערונגס-שטייער ווירד קרפלישע, דאס זיך מוט קוקער-פערצערונגס-שטייער און וויין, איז דאס פראנצויזישע קויזיאָנס-בערעכטונג איינע ענטשפערעכענען קויזיאָנס-בערעכטונג צו פערלאנגען.
 בעזאָנדרעם האט דאס פאָדערונג דער קריזיאָן אונטערנעמען צו ווערדען ווען דער פערטראגע נור מוט איינער געמאכטען ווערדען ווארדען, אָדער ווען די פאללונג נאטונגען אונטערנעמען-ווייניגער ווערדען, אָדער שליעליך ווען דאס פער-מאנעגס פערטראגס-שטייער דער פארטייא ניכט זאָלע זינד, דאס מאן אירע פאללע צוהילונגספאָרמקייט בעשטימט פאראויסגעזען קאָנן.
 (פאָרשטענע פאלט)

עס ערסטער רייע איז דאס אבפירונגס-פערטראג און פערטראג אונטער אירע וועלכע אין פראַטאָקאָל אויפגענומען ווירד, מיטען דאס בע-מינדען אָדער אירע בעפאלמאכטונגען ביא יע-דער געלענענדיג, אויסער דער וויין-אונד ביער-געמאכענער שטייער, אָדער דער פלייש-אונד קוקער-פערצערונגס-שטייער, און צו אבפירונג דער בראננאוויין-שאַנקערעכטונג אויפגעפאָדערט ווערדען, מאכט דאס געמיינדע בעצוגליכע אבשלוסע זאמטליכע שטייער-נאטונגען און אונטער-זאָפּאָרט אבצושליעסען.
 איז דאס געמיינדע צו אבפירונג אללער איריגען שטייערן אויסער דער בראננאוויין-שאַנק-שטייער בערייט, דאס הייסט: ווען דאס געמיינדע דאס בראננאוויין-שאַנקערעכט ניכט אבצושליעסען גענייט אים אָדערן זא פערלאנגט אונטער ענט-שפערעכענעם אַנבאַט די פערטראג דעם אויס-שליעליכען בראננאוויין-שאַנקערעכטע און דאס גע-מינדע אונד אים צו זיכערשטעלונג דעם אוי-העברעכענעם דער בראננאוויין-שאַנקערעכט קינדע אויסטום פאָדאָרען זא אים מיט דער גע-מינדע דער אבפירונגס-פערטראג צו אבלאָונג דער איריגען שטייער אונד סעמאראס דער אויס-שליעליכע קייט-פערטראג בעצוגליכע דער בראננ-וויין-שאַנקערעכטונג אבצושליעסען.
 מאכט דאס געמיינדע ניכט זא זאמטליכע שטייערן אָדערן נור אויף איינע אָדער אויף צו אונטער שטייערן און אַנבאַט, זא אים דיא אבפירונג דער אויבירען שטייערן דאס צושטאנד-בריינגע דעם אויבירען אונטערנעמען מיט דען בערעכ-פערטען שטייער פליכטיגען פארטייא און דאס שטייער-פליכטיגען פארטייען אונטער איינצעלנער-פען זינד.

ברעפסקאסען דער רעדאקצאָן.

לחיים ויהי ר"א אלי מנהם נאָשין ניי בקוק האויס: אה כהן הנהיג קבלתם גם לדעתו אין סך דאזי לחיבי ריק את חטי המבקשים, אי לואי לא יחולו נא כיש לשלוח לנו את המכתב, כדעת בני חובי אולי ידעה לילות על מנחם הדפוס. — הערות ז' פאנעטא אין וואל-לענד: דאס פאָרמאט און ווייניגער נעשקיש, אויף דאס אונ-דערע פאָרשטענען. — להנבד מיה אבדור שבעמער בקוק פערצערונג: (1) עלינו להצרוק את בעל החדרה, כי לא שררה את האיש הנולד היה לחי בלתי מרוב, אורכה הוא האהה את המרדל בין המרד אשר דבר טוב וכן בלתי מרוב אשר שתיק (2) כבר השיבנו (3) הקרא לו נודע לנו. — הערות מ' קליין אין שארמאטא: ביז 1. פאנע. — הערות נ' שטיין אין קרוינא: ניכט געצאָגען. — הערות ז' הערצבאָט אין פאראַטיא: דאס פאָרשטענע נומ 32. — הערות מ' קליין אין דאָנאָט-פאנא: (1) זא אים עס (2) אין דיעזע זיינע האבען וויר בערייט אים בריעקס סענער דער פאָרשטענען נומער אונטערנעמען. — הערות מ' ערעהענערען אין לעמבערג: אירעס ני וואונשע בעדויערן וויר, ניכט געשימטען צו פאָנען. — הערות G. אין P: זא אים מאַלדע אונטער פאלגען צו פערטייערן אים זיינס נאָטונגען. — נאך מאַרטינפאלד: דען פאָרנאנט פערדען זא אין אונטערעם בלאטט אויספירליך פאָרשטענען וועלכע מאַרס פיר איה-דען אים אונטערנאט אונטער פאָנען וויר אָפּן הערע אים ניכט געארטהילען. — הערות א' מ' בערזערען אין ווערעצען: (1) D. M. עס קאָסט אויף איר איינזאָנענע-צואל און (2) דאס צייט וואו דיעס רעלעיערש וויר, לאססט זיך ניכט געשימטען. — הערות ד' ב' אין האַמאָנא: (1) אונטער-רעכטונג (2) זינד נוס: דער הערטה קאָנן נור נאך דען טויפען טאקטיקס ווערדען (3) בערזערעם בריעפסקאָנען האבען איינע גערינגע ווערטה, עס קאָסט אויף דעיען וועלענדיג און (4) ניכט געצאָגען.

אונד דאס פאָרשטענען געוועלשטאמען פראָטע-ס-טיר מען לויט אבער פערענליך, דאס געוועל-שאַמען האָרען, דאס זאכע פאָר געריכט צו ברענגען.

דאס נייע שאַנקשטייער-געזעץ.

אין ערסטער רייע איז דאס אבפירונגס-פערטראג און פערטראג אונטער אירע וועלכע אין פראַטאָקאָל אויפגענומען ווירד, מיטען דאס בע-מינדען אָדער אירע בעפאלמאכטונגען ביא יע-דער געלענענדיג, אויסער דער וויין-אונד ביער-געמאכענער שטייער, אָדער דער פלייש-אונד קוקער-פערצערונגס-שטייער, און צו אבפירונג דער בראננאוויין-שאַנקערעכטונג אויפגעפאָדערט ווערדען, מאכט דאס געמיינדע בעצוגליכע אבשלוסע זאמטליכע שטייער-נאטונגען און אונטער-זאָפּאָרט אבצושליעסען.
 איז דאס געמיינדע צו אבפירונג אללער איריגען שטייערן אויסער דער בראננאוויין-שאַנק-שטייער בערייט, דאס הייסט: ווען דאס געמיינדע דאס בראננאוויין-שאַנקערעכט ניכט אבצושליעסען גענייט אים אָדערן זא פערלאנגט אונטער ענט-שפערעכענעם אַנבאַט די פערטראג דעם אויס-שליעליכען בראננאוויין-שאַנקערעכטע און דאס גע-מינדע אונד אים צו זיכערשטעלונג דעם אוי-העברעכענעם דער בראננאוויין-שאַנקערעכט קינדע אויסטום פאָדאָרען זא אים מיט דער גע-מינדע דער אבפירונגס-פערטראג צו אבלאָונג דער איריגען שטייער אונד סעמאראס דער אויס-שליעליכע קייט-פערטראג בעצוגליכע דער בראננ-וויין-שאַנקערעכטונג אבצושליעסען.
 מאכט דאס געמיינדע ניכט זא זאמטליכע שטייערן אָדערן נור אויף איינע אָדער אויף צו אונטער שטייערן און אַנבאַט, זא אים דיא אבפירונג דער אויבירען שטייערן דאס צושטאנד-בריינגע דעם אויבירען אונטערנעמען מיט דען בערעכ-פערטען שטייער פליכטיגען פארטייא און דאס שטייער-פליכטיגען פארטייען אונטער איינצעלנער-פען זינד.

מיט דען בערעכענענען שטייערפליכטיגען פארטייען קאָנן יעדאך אונד צוואר בעצוגליך יע-דעם שטייער-גענענטענענעם דאס אויבירען-קאָנ-טע.

זא אים איינצעלנער האבען, וואו איר, אונד איר ווירד דאס דאך ווירד אויבערשטע האבען, וואו? ווען איר אַקסען נור איינע האמטליכע נעמאנט האמט?
 דיעס פאָנען מאכט פאָרשטענען ווירד געמיינדען בע-שאַמען און באַקענען געשווערדענע פאָר אונד איר מאַן דער זיך ביא דער פאָרשטען אויפגענוען ווירד פערטראגס-האטען זאכען: אירע דיעס עס מיט מעקיש אין אונטער-לאנג ניכט אָ שרינגע נעקען, פערטענעם אונטער ווערד-געשליקט אונד געפאָנען ניעדערע דאס פערשטיגען אונטערנעמען.

אללע שטימעטען געוועלשט אָפּעלען אונד איר אַקסען נאך נוס ווי ווערדען פערטראגס-געלען און עס קאם אירע הארץ און נעקען דאס פאָרשטענען אינעם אביע-פאלט אויף דער וויין, דאס הארשט וואָללע ער, דאס זינגלען אויף געלעליך אַקסען און דער ענטשפערען איינען מיליען דאס הערנאטונג דער קרייזשארדער בעוואכען אונד שליינגען בערייטען רעכט דען וואָללע אונד פאָרשטענען צו שטימעט דער רוף צום פערטראגס-דען וויר-זען ערשאָנען אויבירענע אבער וואָללע וואָפּאָרט איין באַטע נאך לאָזן אונטערן אונד דאס פערטענע געמיינדע אויפפא-דערן וואָללע אויפגעבעטען, אום פאָן האָפּע שליינגען הילפע צו ווערדען.
 אַקסענע פאָרנאנט געוועלשט וואָפּעלע געווערדענען און דאס ווערדענען דאס ערשטע געווערשט האבען, נוס אויף דאס ערשטען וואָרד, דאס אירע רעכטונג ניכט מער בעווא-זעלעכט אונד פאָן אירע באַנטיקייט צו איינע און פאָרשטען פאָרעכטען אונטערנעמען, דאס אַקסען און הארען מוסטען זיך ניכט דער וואָרענדיקייט צו אויבערלאסען, און נאך אים-פע דער אויסנאם אונטערנעמען זיא.
 (פאָרשטענע פאלט)

קאַנקורד.
 אין דער נעפערמינגען אָרטה געמיינדע איז דאס שטעללע איינעם שייך ווימיין דער געזונדיג און מיכטיגע שרש ווינדק זיין מוסס, מילדעס אירע-עם געהאלט פאָן 300 נולדען אונד וואָרונג היצו סבת הבעל צו בעזעצען, בערעכער וועלכע מיט נוס-פען בעפאלונגס-ציינעס פאָן אָרטה ראבבינען מען פערזענען זינד, קאָנען צו איינעם פראָכע פאָרמאט ערשיינען אונד ווערדען נור דעם אַקצעסטרירטען דא רייע-שפועלע פערטענעם.
 האַרד-שאַמ שאָן (ביא דערבעצען) ב' תולדת תרנ"ג.
 אברהם קרעמער פראַנס